

Salsa!.doc

1

JAARGANG 3 | MAART 2007
DRIEMAANDELIJKE UITGAVE

NIEUWSBRIEF VAN DE VRIENDEN VAN HET LEUVENS STADSARCHIEF

Archief naar waarde schatten

Met deze nieuwsbrief zet SALSA! het derde werkjaar in. Na een voorzichtig begin in 2005, kwam de vereniging in 2006 goed op dreef. Daarom wil SALSA! in 2007 met nog méér inzet 'Samen Actief voor het Leuvens Stadsarchief!' zijn. Waarom zijn wij met meer dan tweehonderd mensen begaan met het Leuvens Stadsarchief? Waarom wil SALSA! de werking en de naamsbekendheid van de stedelijke archiefdienst ondersteunen? Het antwoord is eenvoudig: het stadsarchief zorgt ervoor dat zoveel mogelijk mensen kunnen delen in de enorme schat die het beheert. Daar zet SALSA! mee de schouders onder.

Archief is inderdaad een schat, niet verborgen, maar in goede handen en het is er voor iedereen. De archiefschat die het Leuvens stadsarchief bewaart, is de neerslag van alles wat generaties Leuvenaars hebben gedaan en gedacht, gevoeld en beleefd, gevierd en betreurd. Zo iets is onschatbaar. In Antwerpen, zo zegt men daar, is het archief – zoals 't stad' – 'van A'. Hier in Leuven is het ook 'van Ons' en het is, zoals de stad, 'eeuwenoud, springlevend'.

Dat archief een belangrijke component van het stedelijk erfgoed is, zal niemand betwijfelen, maar wordt het wel voldoende gewaardeerd en naar waarde geschat?

De waarde van archief is niet in klinkende munt om te zetten. Wanneer een archivaris voor een tentoonstelling een stuk uit een archiefdossier uitleent – zij het een zestiende-eeuwse rekening of een twintigste-eeuwse brief – dan krijgt dat archiefstuk een verzekeringswaarde toegekend. Iedereen weet dat zo'n waardebepaling relatief is. Toch zal niemand betwisten dat een verzekering nodig is. De stukken zijn uniek en wanneer ze verdwijnen of vernietigd worden, is dit onherroepelijk. Die waarde-bepaling – waarmee geen astronomisch grote getallen gemoeid zijn – is een signaal. De bruikleengever zegt: *Pas op! Wees zorgzaam! Dit is onvervangbaar en uniek, even uniek als de stem van iedere mens...*

Archief is vooral waardevol omdat het voor ons allen betekenis heeft: het is bewijs in rechte, bron voor onderzoek, getuigenis over hoe mensen leefden en dachten. Archief van toen is er voor nu en voor straks. Juist door deze interactie tussen verleden, heden en toekomst is het nodig de juridisch-administratieve, culturele en humanitaire waarde van archief te kennen en te verdedigen. Daarom doen archivariissen er alles aan om archief zo goed mogelijk te beheren. Archief bewaren is altijd intentioneel: zonder perspectief op gebruik is elke bewaring van archief zinloos.

Op 23 april 2007 is het weer erfgoeddag. Het thema dit jaar is 'waarden'. Daarom organiseert SALSA! op die dag 'Papier Hier'. Hebt u thuis archiefmateriaal (brieven, rekeningen, plannen) of documenten met betrekking tot Leuvense verenigingen, oude boeken, prenten, porseleinkaarten, foto's, postkaarten, muziekpartituren of tekeningen over Leuven, breng ze dan op 23 april naar het stadsarchief. Experts zullen zich met kennis van zaken over uw 'schatten' buigen en u met plezier vertellen wat u precies heeft en welke waarde – niet geldelijk maar wel cultureel – deze documenten hebben.

GUSTAAF JANSSENS, voorzitter Salsa! vzw

INHOUD

Archief naar waarde schatten	1
Rubriek: Uit goede bron	2
Van de Leuvense Kuithoek naar Everberg	4
Rubriek: Collectie in de kijker	6
Excuseer, ik archiveer	7
Colofon en praktische informatie	8
Activiteiten van Salsa! vzw	8

Uit goede bron

Het belang van de wijkboeken voor het huizenonderzoek in Leuven

Wie zich wil verdiepen in het Leuvens huizenonderzoek tijdens het Ancien Regime is in grote mate op de wijkboeken aangewezen. Deze stedelijke registers werden voor het eerst opgesteld in 1674 en geven per onroerend goed een overzicht van de renten of hypotheeken die erop rustten. Hierdoor vormen ze bij gebrek aan een echt kadaster het meest complete overzicht van de onroerende goederen te Leuven tijdens het Ancien Regime. De wijkboeken bleven in gebruik tot 1803. Daarna verloren ze alle juridische rechtskracht en werd de registratie van de hypotheeken volgens de Franse wetgeving toegewezen aan de Kantoren der Hypotheekbewaring.

Rond het midden van de zeventiende eeuw stelde zich in verschillende steden de noodzaak om een gedeelte van het bureaucratisch apparaat te herschikken. Onder andere de inschrijving van de hypotheeken in de schepenregisters vertoonde tal van gebreken. Het systeem werd ook in Leuven ervaren als te log, moeilijk in het gebruik en niet aangepast aan de toenmalige visie op een moderne stedelijke administratie.

Het was stadspensionaris Gregorius Cremers die in 1674 pleitte voor een hervorming van de inschrijving van de hypotheeken in de Leuvense schepenregisters en de idee lanceerde om, naar analogie met Antwerpen en Brussel, een dienst van de wijkboeken in te voeren. Deze registers zouden er immers voor kunnen zorgen dat hypotheeken snel en efficiënt opgespoord konden worden. Hij stelde zijn idee voor aan de stadsmagistraat, die de opdracht gaf verder onderzoek naar het wijkboekensysteem te voeren. Op 23 juni 1674 nam de magistraat twee belangrijke besluiten. Zo werd Jacques Roelofs benoemd tot hoofd van de op te richten dienst van de wijkboeken en belast met de opbouw en leiding van de administratie naar Antwerps voorbeeld. Stadspensionaris Cremers kreeg bovendien de opdracht om statuten op te stellen.

Om rechtsgeldig te kunnen werken, diende men een octrooi bij de Raad van Brabant aan te vragen. Naast soeverein gerechtshof voor het hertogdom hield de Raad immers ook toezicht op de stedelijke overheden en stelde hij de octrooien op. Op 7 februari 1675 vaardigde de Raad van Brabant in naam van koning Karel II het octrooi op de Leuvense wijkboeken uit. De

dag erna legde Roelofs de eed af in handen van de kanselier van Brabant. Na tal van moeilijkheden tussen de kersverse directeur Roelofs en de magistraat werd het octrooi pas op 14 juni 1675 gepubliceerd en legde Roelofs zijn eed van trouw aan de stad af in handen van de meier en twee schepenen.

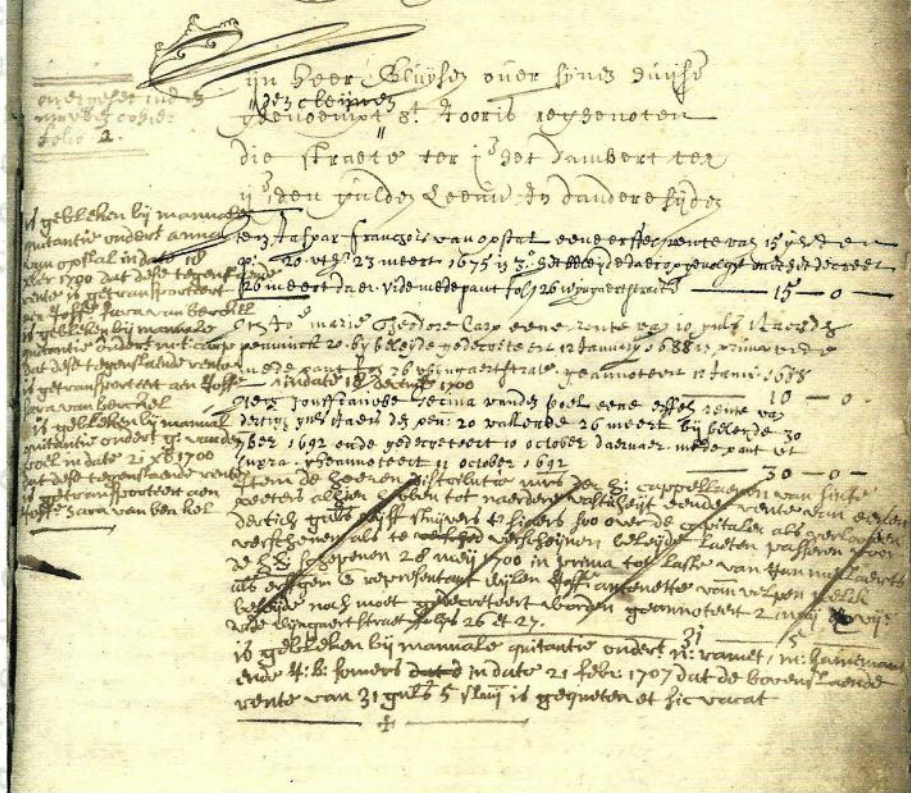
Aan het hoofd van de dienst stond een directeur van de wijkboeken. Hij werd benoemd door de Leuvense magistraat in overleg met de gouverneur-generaal. Bij het opnemen van zijn mandaat legde de nieuwe directeur dus zowel de eed af in handen van de kanselier van Brabant, als in die van de magistraat. Hij beloofde hierbij op een eerlijke wijze de dienst te leiden en de hypotheeken in de wijkboeken te registreren. De directeur van de wijkboeken ontving geen salaris, maar werd door zijn klanten betaald voor bewezen diensten. Het vorstelijk octrooi van 1675 bepaalde dat de directeur enkel vergoed zou worden voor de registratie en de cassatie van een hypotheek. Voor zowel het registreren als de officiële aantekening dat een bepaalde hypotheek niet meer bestond, ontving hij zes stuivers. Met deze regeling was de eerste directeur Roelofs echter niet tevreden. In 1676 werden inzake de bezoldiging dan ook nieuwe afspraken vastgelegd. Naast een verhoging van de vergoeding voor een registratie ontving de directeur ook fiscale vrijstelling van bepaalde belastingen en genoot hij enkele voordelen, zoals de vrijstelling om soldaten te moeten logeren in zijn woning.

Voor het vele schriftwerk had de directeur de beschikking over een klerk. In de keuze van deze ambtenaar had hij echter zelf geen inspraak. De klerk werd toege-

wezen door de stadsmagistraat die ook zijn eed afnam.

De nieuwe administratie diende uiteraard ergens ondergebracht te worden. Zeer lang hebben de ambtenaren van de dienst wijkboeken het echter zonder een vaste kantoorruimte moeten stellen. Roelofs vroeg in zijn rekwes van 1685 aan de Raad van Brabant wel om de plaats waar hij tot dan toe zijn functie als hoofd van de wijkboeken uitoefende definitief aan te wijzen als het bureau van de wijkboeken. Roelofs vermeldde echter niet waar zich dat kantoor bevond. Van de latere directeurs is geweten dat zij thuis zitting hielden en dat de wijkboeken daar ook bewaard werden. Na het overlijden of het ontslag van een directeur werd een notaris gevraagd een inventaris van het wijkboekenarchief op te stellen en de boeken aan een nieuwe directeur over te dragen. Na het overlijden van Johannes Baptiste Snijers in 1730 kwam het hele systeem van overdracht echter onder vuur te liggen. Snijers' erfgenamen, die de wijkboeken als het persoonlijk archief van de overledene beschouwden, weigerden om ze af te staan. Pas op 3 januari 1733 ontving Gislanus Guillelmus van Bommel als nieuwe directeur de wijkboeken uit handen van de raadspensionaris. Om dergelijke toestanden in de toekomst te vermijden, besloot de magistraat om de dienst van de wijkboeken definitief in het stadhuis onder te brengen in een lokaal naast de weeskamer.

Waaruit bestond nu dit wijkboekenarchief? De Raad van Brabant bepaalde in 1675 dat Roelofs binnen de drie maanden zes wijkboeken diende op te stellen. Deze wijkboeken volgden dus de administra-

Van de Leuvense Kuithoek naar Everberg

Het is een merkwaardige poort die de foto ons toont, volgens kunsthistorici niet uit één stuk. De eigenlijke poort is het oudste deel en wordt omschreven als classiciserend barok, het bovenste deel is meer barok. Vermoedelijk stamt het geheel uit het derde kwart van de 18de eeuw, het bevond zich aan het begin van de Palinggang als onderdeel van het zogenaamde Keyzershof.

De Palinggang bevond zich aan het begin van de Kapucijnenvoer op de plaats waar nu een gebouw van het Sint-Rafaëlsziekenhuis staat, beter bekend als 'neus-keel-oren'. De lokatie is in Leuven gekend als de Kuithoek. In een 18de-eeuws woordenboek wordt 'kuyt' omschreven als 'dun bier', in 't Frans 'de la petite bière'. Dat is een verwijzing naar de toen aanwezige brouwerijen. Tussen de Palinggang en de Kapucijnenvoer lag in het begin van de 20ste eeuw de kolenhandel Van Roy-Ectors, gekend van een aantal prentbriefkaarten. De Palinggang werd na de Eerste Wereldoorlog gesloopt. In 1925 werd de eerste steen gelegd van het naburige Kankerinstituut dat de aanzet was tot de uitbouw van de universitaire ziekenhuizen in Leuven tijdens de volgende decennia. Pas in de jaren 1960 verdween het huizenblok tussen de Palinggang en de Kapucijnenvoer met de bouw van de kliniek voor de ziekten van het hoofd. De laatste huizen langs de Kapucijnenvoer maakten plaats voor het torengebouw dat in 1973 afgewerkt werd.

Het verhaal deed al lang de ronde dat deze poort nog ergens bestaat. Wijlen Rik Uytterhoeven suggereerde Everberg als huidige standplaats. Dus gingen we op zoek; de poort werd in de jaren 1990 gelokaliseerd kort bij het centrum van Everberg, op de hoek van de Twee Leeuwenstraat en de Kwikstraat. Op het gebouw werd door de VTB-VAB een bordje gehangen:

*KASTEEL VAN PAUWELS of
'TWE E LEEUWEN'*

Kort na 1900 bouwde R. Pauwels hier het kasteel 'Le Carillon'. De voormalige conciërgerie met de twee leeuwenbeelden is waarschijnlijk het oude poortgebouw van een Brussels hotel.

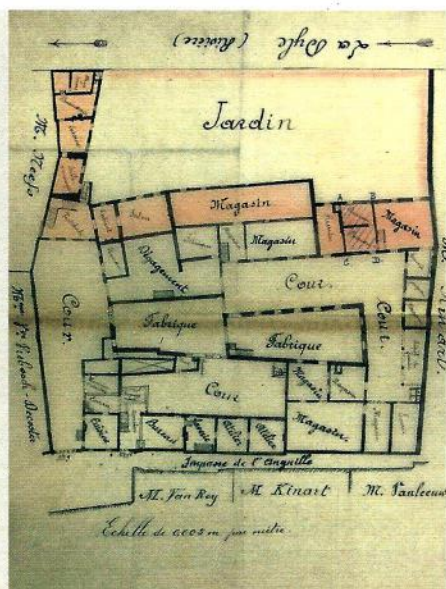
De arduinen classicistische orangerie komt uit het hotel Arenberg te Brussel. Door de Commissie van Openbare Onderstand van Etterbeek gebruikt als weeshuis, later als woning voor het militair comité van de NAVO.

Kwam de poort nu uit Leuven of Brussel? Weer die eeuwige tweestrijd! Wat kan archiefonderzoek ons leren?

Het kasteel te Everberg, destijds ook lusthof genoemd, werd door Robert Edouard Pauwels gebouwd in 1910 nadat hij een aantal percelen op die hoek verworven had. Er hoorde ook een wintertuin bij.

Het geheel werd op 2 mei 1926 verkocht aan Jan Pieter Lejard, een bouwkundige uit Brussel. Een jaar later werd het eigendom van nijveraars Albert De Waele-Colant en in 1949 werd het verkocht aan de Commissie van Openbare Onderstand van Etterbeek, die het op haar beurt in 1969 doorverkocht.

Wat schuilde er achter die poort die in Leuven stond? Oude kadastergegevens helpen ons hierbij een handje. Omdat huisnummers vaak veranderen, zullen we het hebben over de perceelnummers op de primitieve kadasterkaart (ca. 1830). De

nummers 12 t.e.m. 18 (sectie D) vormen de oostzijde van de Palinggang. De percelen worden later meermaals onderverdeeld en gehergroepeerd. De poort maakte deel uit van het perceel 14, gelegen naast perceel 1, waar vandaag nog het café De Cuythoek gevestigd is.

De eerste genoteerde eigenaar van percelen 12 t.e.m. 17 na 1830 was brouwer Jan Bauwens-Duquesne. Perceel 12 was een tuin langs de Dijle en 14 t.e.m. 17 waren huizen. De percelen werden gesitueerd in de *Capucienenvoer*, later de *Capucienenvoer*. De brouwerij was gevestigd op perceel 13, gelegen tussen de huizenrij en de tuin. De toegang was langs de poort op nr. 14. In 1860 wordt brouwer Engelbert Mertens eigenaar, hij bezit ook perceel 18 dat in de *'Impasse des anguilles'* gesitueerd wordt. Perceel 16 wordt magazijn. In 1872 wordt Carolus Schueremans, fabrikant, de nieuwe eigenaar van de percelen afgeleid van de nummers 12 t.e.m. 16. De brouwerij wordt gedeeltelijk afgebroken en krijgt een nieuwe bestemming: wolspinnerij. In 1884 komt het geheel in handen van Petrus Van Roosbroeck-Bovie, fabrikant *'in volle deksels'* (sic). De wolspinnerij blijft als dusdanig aangeduid en wordt nog vergroot. In 1901 komt er een stoommachine en de gebroeders Karel en Fernand Vankerckhoven worden de nieuwe eigenaars. Zij zijn alom gekend als *bestuurders van verkooping*: zij waren eigenaar van de veilingzaal aan het Margarethaplein, tegenover de Sint-Pieterskerk. In 1906 bouwen zij een nieuw atelier op perceel 12 langs de Dijle, er komt ook een nieuwe stoommachine. In 1907 wordt deze *zagerij met stoomtuig* vergroot. De vroegere brouwerij is intussen *magazijn, stoomfabriek en paardenstal* geworden. Op het vroegere

nr. 16 komt een fabriek van *badden deksels* (sic). Het geheel blijft in ieder geval tot in 1923 hun eigendom.

In het begin van de twintigste eeuw draagt de poort met aanpalende bedrijfsgebouwen het adres Kapucienenvoer 9. In 1907 krijgt Charles Vankerckhoven – gevestigd op het Margarethaplein – een vergunning om een afdak tegen de schrijnwerkerij op te richten. Het plannetje is getekend door Henri Vanzegbroeck *'Scierie mécanique'*, gevestigd Kuithoek 9. Vermoedelijk gaat het om hetzelfde adres en was de zagerij in een eigendom van Vankerckhoven gevestigd.

Op 7 april 1908 vraagt Charles Vankerckhoven – intussen gevestigd Craenendonck 33 – toelating om een gevel met poort op te richten. Op 23 april heeft stadsarchitect Frische in zijn verslag het echter over *reconstruire la porte d'entrée*. Het is dus

zeer waarschijnlijk dat de handige veilinghouder de poort verkocht had aan Robert Pauwels die ze in 1910 in zijn nieuwbouw te Everberg integreerde. Vankerckhoven laat in 1908 ook nog aanpassingen uitvoeren aan de gevel van de woning Kapucienenvoer 11. In 1912 laat hij nog twee plaatsen op het gelijkvloers van het magazijn op nr. 9 schilderen, behangen en wikkelen om deze om te vormen tot woongelegenheden. Dank zij dit laatste dossier beschikken we over een prachtig grondplan van de ganse site!

Geraadpleegde bronnen:

- Stadsarchief Leuven, bouwdoSSIers Kapucienenvoer 9: 1901 SALMA 9.848-63352 / 8-7-1907 68901 / 12-2-1912
- Archief van het Kadaster Vlaams-Brabant, oude leggers Leuven, 4de afdeling sectie D art.15, 2058, 2343, 3072 Everberg, sectie B art. 22, 508, 1198, 1236, 1021, 1775
- LXXVEN 75. *Universitaire Ziekenhuizen* 1929-2004, p. 7.
- E. SPRENGERS, *Ons Leuven*, 1995, pp. 91-96.
- R. UYTERHOEVEN, *Leuven weleer*, deel 5, 1989, p.92.
- R. UYTERHOEVEN, *Nostalgia Lovaniensis*, 2000, pp. 54-61
- met dank aan de medewerkers van de inventarisplOeg Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant.

ANDRÉ CRESENS

De gedrukte verslagen van de Leuvense gemeenteraad

Tijdens de vergaderingen van de gemeenteraad werden en worden nog steeds de meest uiteenlopende onderwerpen besproken. Alle discussies, protesten en uiteindelijke besluiten werden vanaf 1850 in het *Bulletin Communal*, later het *Gemeentebblad* opgetekend. Deze reeks is een vaak onderschatte en te weinig benutte bron van uiterst interessante en levendige informatie over het leven in Leuven. Als smaakmaker serveren we u een greepje uit de onderwerpen die 25, 50, 75, 100, 125 en 150 jaar geleden in de Leuvense gemeenteraad aan bod kwamen. Misschien kan dit u ertoe aanzetten om bij een volgend bezoek aan het stadsarchief zelf eens in het *Bulletin Communal* te duiken.

1857 Naar aanleiding van de afschaffing van de avondklok in Brussel debatteert men op 21 januari 1857 ook in Leuven over dit onderwerp. Het voorbeeld van de hoofdstad wordt echter niet gevolgd en de avondklok blijft behouden.

In Brussel werd dat jaar ook de vondelingschuif afgeschaft. De Leuvense gemeenteraad vreest hierdoor een toevloed aan Brusselse vondelingen, maar besluit op 21 april 1857 toch 'de rol' van het weeshuis in de Sint-Barbarastraat te behouden. Pas in 1859 wordt ook de Leuvense vondelingschuif afgeschaft.

1882 Op 10 juli gaat de gemeenteraad akkoord met de schenking van vier palm-bomen aan koning Leopold II. Deze exotische bomen zijn afkomstig uit de Leuvense Kruidtuin en zullen een plaats krijgen in de koninklijke serres te Laken.

Op 8 september 1882 staat er slechts een punt op de agenda: de bouw van een nieuwe overdekte vishal. Na een korte plechtigheid in het stadhuis speelt de voltallige gemeenteraad op verplaatsing aan de Vismarkt. Burgemeester Léopold Vanderkelen krijgt er van een schoolkind een gouden truweel aangeboden en plaatst er onder ruime belangstelling de eerste steen van de toekomstige vishal.

Tijdens de bespreking van de begroting voor 1883 worden op 23 december meer dan dertig nachtwachten samen met de torenwachter prompt ontslagen. De gemeenteraad stelde nog maar weinig vertrouwen want de nachtwachten hadden de afgelopen zeven jaar slechts één brand als eerste opgemerkt. Voortaan zullen tien nieuwe politieagenten 's nachts waken over de brandveiligheid in de stad.

1907 Het reglement betreffende de gemeentebelasting op danszalen wordt op 19 februari vernieuwd. Alle uitbaters van danszalen betalen jaarlijks een som tussen 100 en 200 frank per zaal. Dit geldt echter niet voor gelegenheidsdanszalen tijdens wijkkermissen en feestelijkheden. Volgens het socialistische raadslid Charles Bosman hebben *talrijke nederige werklieden tijd en studie besteed aan het aanleren van een speeltuig om zich alzoo een kleine bijwinst te verzekeren en het ware maar billijk dâar, waar het mogelijk is, deze werklieden aan te moedigen.*

De stadsschool nr. 2 in de Rijschoolstraat kampt met een tekort aan klaslokalen. Door de leerlingenaangroei bestaat de klas van juffrouw Van Praet uit 95 leerlingen terwijl er maar plaats voorzien is voor 56 leerlingen. Juffrouw Verheyden moet zelfs 105 leerlingen herbergen in een klas voor 44 leerlingen. Op 26 november 1907 wordt dan ook besloten om twee nieuwe klassen te installeren in de *Ecole industrielle* in de Schrijnmakersstraat.

1932 Een autobusdienst tussen Kortenaeken en Leuven krijgt op 4 februari gunstig advies van de gemeenteraad. Het onderzoek heeft immers geen bezwaren uitgelokt.

Door de verplaatsing van de ellengoederenmarkt naar het centrum van de stad is er een verkeersprobleem ontstaan. Schepen Raoul Claes beschrijft het probleem als volgt: *Er waren honderden mensen in de straat die, wanneer er een voertuig voorbij kwam, moesten op zij springen om uit den weg te geraken.* De gemeenteraad besluit op 6 mei 1932 dat er in 't vervolg geen gerij geduld wordt op de dagen dat er markt wordt georganiseerd.

De inkomsten, afkomstig van de verhuring van de openbare standplaatsen voor den verkoop van gebakken aardappelen, krabben, garnaal, enz. waren dit jaar beduidend lager. De gemeenteraad stelde op 7 december 1932 vast dat zes standplaatsen niet verhuurd werden!

Excuseer, ik archiveer

Naar aanleiding van de verhuizing van een groot deel van de stadsdiensten naar de stationsomgeving werd er beslist dat er dringend orde op zaken moet gesteld worden in de archiefbescheiden van de stadsdiensten. Deze opdracht werd door het schepencollege toevertrouwd aan het Leuvense stadsarchief.

1957 Het politiereglement inzake carnavaal beschrijft precies wat toegelaten is op de openbare weg en openbare plaatsen tijdens *Klein Vastenavond, Vastenavond Dinsdag, Grote Vastenavond en Halfvasten*. Het nabootsen van staats- en regeringshoofden is een van de verbodsbepalingen dat op 26 februari goedgekeurd wordt.

De gemeentebelasting op de barmeiden wordt op 14 oktober 1957 hernieuwd voor een periode van een jaar. We krijgen hierbij een duidelijke omschrijving van een barmeid: *elke vrouw, die, in een drankhuis, met of zonder loon, bestendig of niet de klanten bedient, of, rechtstreeks of onrechtstreeks, de handel der houders begunstigt, hetzij dat zij in het huis wone of niet.*

1982 Bij het verhuren van een lokaal in het deelgemeentehuis te Heverlee aan de vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud zegt raadslid Louis Tobback op 8 november: *Ik vind het komisch dat de stad bij huurovereenkomst een gevangeniscel verhuurt*. Hij stelt dan ook voor het woord 'cel' door 'bergruimte' te vervangen.

Bij de bespreking van de begroting van de kerkfabriek van Sint Geertrui op 29 november 1985 uit raadslid Hollé de volgende bedenking: *Ik was laatst bij de beenhouwer rechttoe die kerk toen de klokken begonnen te luiden. Het was volstrekt onmogelijk om mekaar nog te verstaan; de biefstukken dansten op zijn toog. Ik weet niet of u dat daar al meegemaakt hebt; dat is het één en ander.*

MARC JORISSEN

Het stadsarchief is niet enkel de bewaarplaats van historische schatten, maar is vooral de instelling waar de optimale overgang van de bescheiden van de administratie van de dynamische naar de statische fase wordt gegarandeerd. Immers na verloop van tijd worden de frequent gebruikte, dynamische bescheiden nog slechts sporadisch geraadpleegd en kunnen ze overgedragen worden aan de archiefdienst. Deze overgang naar statisch archief dient begeleid te worden met regels en richtlijnen om wanorde te vermijden.

Hoewel men een stadsarchief meestal associeert met charters, oorkonden en eeuwenoude registers bestaat haar hoofdtak uit het verwerven, selecteren en ontsluiten van het papieren en digitale archief van de verschillende stadsdiensten. Deze administratieve taak is zeker geen recent fenomeen. Oorspronkelijk was dit immers de enige taak van een gemeentelijk archief. De culturele rol werd hieraan pas later toegevoegd. Vele charters en registers waren dan ook oorspronkelijk administratief archief. Denk maar aan de collectie *Blijde Inkomsten* waarover het stadsarchief beschikt. Zeker twee derde van de in Tweebronnen aanwezige bescheiden behoren toe aan de stedelijke administratie. Desondanks wordt deze administratieve taak van het stadsarchief vaak overschaduwed door haar culturele rol. De verhuizing van 2008 wordt dan ook met beide handen aangegrepen om hierin verandering te brengen. De actie *Excuseer, ik archiveer* dient men echter in een veel ruimer kader te plaatsen. Ook de diensten die niet verhuizen krijgen nieuwe regels en richtlijnen voorgeschoteld.

Wat houdt deze actie nu juist in? Om het archiefbeheer te optimaliseren wordt er een nieuwe regelgeving uitgevaardigd voor het ordenen en het opbergen van bescheiden. Verder komen er nieuwe richtlijnen voor de selectie ter bewaring of vernietiging en overdracht van de stukken. Deze optimalisering is een fulltime taak voor één van de archivariissen in 2007.

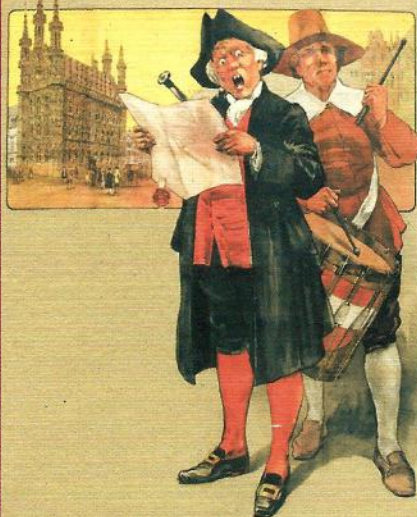
Concreet betekent dit dat er reeds voorzien werd in een opleiding van twee dagen voor de archiefverantwoordelijken, die op elke dienst werden aangesteld als contactpunt tussen de medewerkers en de archiefdienst. Zij zullen blijvend een rol spelen bij het dynamische archiefbeheer. Dit wil zeggen dat zij verantwoordelijk zijn voor de bescheiden die zich op de diensten zelf bevinden. Hierbij heeft het stadsarchief voornamelijk een adviserende functie. Daarnaast dienen de verantwoordelijken te zorgen voor een optimale overdracht van de stukken, die zich in de statische fase bevinden, naar het depot van het stadsarchief. Deze bescheiden worden nog slechts sporadisch geconsulteerd. Om deze overdracht te vereenvoudigen worden er momenteel door het archief selectielijsten met bewaar- en vernietigingstermijnen opgesteld en worden er inspectiebezoeken voorzien. Eenmaal de selectie en over-

dracht goed verlopen is, kan het stadsarchief zich toespitsen op het ontsluiten en toegankelijk maken van de bescheiden. Een deel van de stukken is immers nog niet geïnventariseerd waardoor ze niet toegankelijk zijn voor raadpleging.

Het stadsarchief enkel een culturele rol toebedelen is dus zeker niet correct. Integendeel. Dat is dan ook het hoofddoel van deze campagne. De administratieve rol van het archief moet worden benadrukt. Een adequaat archiefbeheer is en blijft immers de weerspiegeling van een goed werkende administratie.

DANIQUE MOORS

praktische informatie

Salsa! vzw
Samen Actief voor het
Leuvens StadsArchief!

Maatschappelijke zetel
Stadsarchief Leuven,
Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven

www.leuven.be/salsa

Bestuursleden

Gustaaf Janssens (voorzitter),
Jan Caluwaerts (ondervoorzitter),
Bieke Jorissen (secretaris),
Mark Mellaerts (penningmeester),
Gilbert Huybens (Public Relations)

U kan lid worden van Salsa! vzw

door overschrijving van
€ 10 (voor gewone leden) of
€ 25 (voor steunende leden)
op volgend rekening nummer:
068-2420772-67
Dit lidgeld omvat de driemaandelijke
nieuwsbrief, mogelijkheid tot aankopen
van de eigen publicaties en gratis
toegang tot de activiteiten van de
vriendenkring.

Stadsarchief Leuven

Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven
T 016 30 08 69
F 016 23 40 06
E archief@leuven.be

Openingsuren leeszaal

Dinsdag: 9.00 tot 20.00 u
Woensdag–donderdag: 9.00 tot 17.00 u
Vrijdag: 9.00 tot 16.00 u

Salsa!.doc

C O L O F O N

is een driemaandelijke nieuwsbrief,
uitgegeven door Salsa! vzw,
de Vriendenkring van
het Leuvens stadsarchief.

Het abonnement is inbegrepen
in de lidmaatschapsbijdrage voor de vzw.

Redactie

Bieke Jorissen,
Marc Jorissen,
Lydia Rottiers

Redactieadres

Stadsarchief Leuven

Verantwoordelijke uitgever

Gustaaf Janssens
Maria-Theresiastraat 87
3000 Leuven

Foto's

Eric Dewaersegger,
Stadsarchief Leuven

Druk en vormgeving

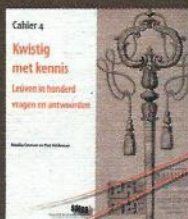
Leën Offsetdruk | Hasselt

Activiteiten van Salsa! vzw

Herdruk SALSA!-Cahier 1

Ons eerste cahier over de ontstaansgeschiedenis van de gotische Sint-Pieterskerk te Leuven is al geruime tijd uitverkocht. Op algemeen verzoek besloot het bestuur van SALSA! dan ook deze publicatie te laten herdrukken. Vanaf april 2007 te verkrijgen in de leeszaal van het stadsarchief. Het cahier kost zoals steeds € 10, verzendkosten niet inbegrepen.

Te koop: SALSA!-Cahier 4

Naar aanleiding van de vijfde editie van de KUS-kwis is er nieuw cahier beschikbaar: *Kwistig met kennis. Leuven in honderd vragen en antwoorden*. Deze publicatie biedt een overzicht van honderd vragen en antwoorden die aan bod kwamen tijdens de voorbije vijf jaar KUS-kwis, geïllustreerd met beeldmateriaal afkomstig uit het stadsarchief.

Papier Hier!

Op 23 april 2007 vindt de jaarlijkse Erfgoeddag plaats rond het thema 'niet te schatten'. Zo stelt het stadsarchief van Leuven die dag twee belangrijke privé-collecties in de kijker. Ook SALSA! neemt deel en laat tussen 14.00 en 17.00 al uw persoonlijk archiefmateriaal schatten door experts. Afspraak in de leeszaal van het stadsarchief...